

Rivieroeverreservaat de Blauwe Kamer

3 km • gemarkeerd

In de Blauwe Kamer heeft het water van de Nederrijn vrij spel. De zomerdijk is in 1992 afgegraven, zodat het gebied regelmatig overstroomt. Deze rivierdynamiek geeft het landschap vorm en heeft grote invloed op de vegetatie. Er zijn moerassen ontstaan en bloemrijke graslanden met soorten als kruisdistel en kattendoorn. Op diverse plaatsen groeit inmiddels wilgen- en essenbos (ooibos) tussen de meidoornstruwelen. Het rivieroeverreservaat is een nieuw leefgebied geworden voor vogels als de visarend, lepelaar, zilverreiger, taling, kwartelkoning, aalscholver en vele soorten steltlopers.

Startpunt

Informatiecentrum Blauwe Balie, Blauwe Kamer 14, 6702 PA Wageningen.

Openbaar vervoer:

Halte Grebbesluis, Rhenen (ca. 20 min. lopen)

Honden

Niet toegestaan, ook niet aangelijnd.

Grote grazers

In de Blauwe Kamer lopen wilde konikpaarden en gallowayrunderen vrij rond. Houd afstand en voer de dieren niet.

Nat

In de winter en vroege voorjaar kan de Blauwe Kamer deels onder water staan en zijn niet alle paden toegankelijk. Het is raadzaam om stevige schoenen of laarzen te dragen.

Openingstijden informatiecentrum:

Dinsdag t/m donderdag 14.00 – 16.00 uur,
vrijdag t/m zondag 13.00 – 16.00 uur.

Horeca:

Restaurant De Blauwe Kamer, open di t/m zo
van 10.00 tot 21.00 uur. Tel. 0317 – 421 410 of
www.deblauwekamer.nl

► Volg eerst de rode routemarkering en ga bij
het oversteken van de weg over op de blauwe
route.

Hieronder volgt een beschrijving van de op de
kaart aangegeven bezienswaardigheden.

1. Schietwilgen en katwilgen

U loopt langs een bos waar vooral schiet-
wilgen en katwilgen groeien. Het bos heeft
zich ontwikkeld vanaf het moment dat de
steenfabriek in 1975 werd gesloten. Wilgen
horen in het rivierengebied thuis (zachthout-
oobos) en zijn goed bestand tegen
overstromingen. Schietwilgen kunnen
uitgroeien tot een hoogte van ongeveer 20
meter. De bladeren hebben een zilverwitte
achterzijde. Katwilgen worden veel minder
hoog. In de bast zit een stof die pijnstillend
werkt (Salicylzuur). Deze stof zit ook in de
aspirientjes. De takken werden en worden via
de griendteelt nog steeds gebruikt voor
allerlei doeleinden zoals boerengeriefhout en
zinkstukken. De paarden en runderen doen
zich graag tegoed aan de bast en de jonge
twijgen van de wilgen. U ziet aan weerszijden
veel knaagsporen aan de stammen van de
bomen.

2. Steenfabriek

De steenfabriek is in werking geweest tussen
ca. 1880 en 1975, eerst met eenvoudige
veldovens. Van de ringoven die vanaf 1918
functioneerde is de pannenkaf afgebroken en
de 65 meter hoge schoorsteen is bijna
gehalveerd. De toegangspoorten aan de
noordzijde zijn dichtgemetseld. Enkele kleine
openingen zorgen ervoor dat vleermuizen
naar binnen kunnen. In de winter huizen hier
drie vleermuissoorten waaronder enkele
grootoorvleermuizen. In het zachte voegwerk
maken wilde bijen hun nestjes en er groeit
een scala aan planten op dak en muren.

3. Rolklaver

Dit terrein blijft droog tijdens hoogwater.
Door de begrazing van de koniks en galloways,
is het terrein erg geschikt voor laagblijvende
planten zoals klaver. De gele rolklaver is één
van de klaversoorten waarmee het hier
zomers vol staat. De rupsen van het icarus-
blauwtje voeden zich met deze plant. De
vlinders leven van nectar. Doordat er voedsel
is voor zowel de rups als vlinder, zijn hier soms
tientallen icarusblauwtjes tegelijk te zien.

4. Boerenwormkruid

Op meerdere plaatsen bloeit van juli tot
oktober boerenwormkruid. De plant kan bijna
een meter hoog worden en heeft gele, knoop-
vormige bloemen in schermen en een opval-
lende tabakachtige geur. Vroeger diende het
boerenwormkruid ter bestrijding van inge-
wandswormen. Het is tamelijk giftig en wordt
nauwelijks door de grote grazers gegeten. De
zaden daarentegen zijn in de winter zeer
geliefd bij vogels zoals putters en barmsijzen.

5. Paddenpoel

De paddenpoel is een oude visvijver, die
steeds gevuld blijft door kwelwater van de
Nederrijn. Rivierwater dringt de bodem in en
komt tientallen meters verderop als kwel-
water weer aan de oppervlakte. In de padden-
poel leven kikkers, padden en salamanders,
samen met een aantal vissoorten. Vanwege de
spoordijk, overstroomt de paddenpoel nooit.

6. Begroeiing dijk en griendweidestrang

Deze dijk beschermt het fabrieksterrein
tegen hoogwater. De dijkellingen staan vol
met braamstruiken, waar hier en daar haag-
winde doorheen slingert. In de zomermaan-
den bloeit deze plant met grote witte bloemen
(pispotjes). Ook de smeewortel groeit er en in
de nazomer is het hier geel van het boeren-
wormkruid en tot ver in de herfst ook van het
viltig kruiskruid.

U heeft hier uitzicht over de in 1991 gegraven
griendweidestrang. In deze strang komen
grote karpers en zeelten voor die in de paar-
tijd voor veel woeling in het water zorgen. In
het water groeien verschillende waterplanten
zoals waterpest en waterranonkel. Langs de
oeveren waar de dynamiek van het water groot

is, groeit watermunt, waterbies, zwanenbloem en zeldzame soorten als slijkgroen, naald-waterbies, fraai duizendguldenkruid en rietorchis. In het voorjaar kunt u hier het geluid horen van rugstreeppadden. 's Ochtends vroeg in het voor- en najaar foerageren steltlopers als groenpootruiter, kempiaan, grutto en oeverloper langs het water. Overdag wandelen er veel bezoekers over de brug en ziet u hier de minder schuwe vogels zoals meerkoet, kuifeend en knobbelzwaan, maar ook de lepelaar of grote zilverreiger.

7. Klit

Op steeds meer plaatsen groeit de grote klit. Deze plant verspreidt zijn zaden doordat deze klitten aan de vacht van dieren of de kleding van mensen. Wie goed kijkt, ziet dat de klitten weerhaakjes hebben die zo'n hechtende werking hebben, dat ze zelfs aan een blote hand blijven kleven.

8. Distels

Op uw wandeling door het volgende gedeelte komt u verschillende soorten (vooral akker- en krul)distels tegen. De distels profiteren van de vruchtbare bodem en de aanvoer van slib. In de zomer komen vlinders en andere insecten in grote getale op de bloeiende distels af vanwege de nectar en stuifmeel. Voor puttertjes of distelvinken en kneutjes zijn distelzaden in de herfst en winter een belangrijke voedselbron.

9. Meidoorns en stroomdalflora

Langs de zomerdijk ziet u rechts een meidoornheg en daarachter een zich ontwikkelend bos van meidoorns, één van de soorten uit het hardhoutooibos. De doorns van de struiken kunnen bescherming bieden aan opschietende bomen zoals de es. Als deze zaailingen tussen de meidoorns staan, worden hun jonge loten niet opgegeten door de grazers. De warme zuidhelling van de oeverwallen en dijken zijn groeiplaatsen bij uitstek voor planten die behoren tot de zogeheten stroomdalflora. Voorbeelden hiervan zijn kattendoorn, sikkellaver, gele morgenster, kleine pimpernel en vogelmelk.

10. Zomerdijk afgegraven

Bij deze paal is de zomerdijk naar het westen toe over 200 meter afgegraven. Hierdoor stroomt er bij hogere waterstanden rivierwater de Blauwe Kamer in. Omdat het water vrij spel heeft, is de natuur in de Blauwe Kamer blijvend in beweging en ontwikkeling.

11. Vogelrustgebied

In alle seizoenen is dit gebied voor vogels heel belangrijk. In het voorjaar en de zomer voor vele broedende vogels (circa 70 soorten), in de herfst en winter voor overwinterende watervogels en doortrekkende steltlopers. In juni-juli zijn grote delen van het rustgebied opvallend geel gekleurd door de massale bloei van zwarte mosterd.

12. Peilschaal

De peilschaal geeft de hoogte van het water op 16 januari 1993 aan. Op die dag stroomde het water voor het eerst door de opening in de zomerdijk. Veel hoger was het peil in december 1993, namelijk 10.32 m boven NAP. Op 1 februari 1995 stond het water zelfs op 10.52 m. Toch was dit geen record, want dat werd in 1926 met 10.94 m gehaald.

12. Loopgraaf

Deze *loopgraaf* is aangelegd zodat bezoekers de vogelobservatiehut onzichtbaar voor vogels kunnen bereiken. De eiken en het wilgen-scherm zijn aangeplant, de rest van de flora heeft zich spontaan gevestigd. Aangezien het een vochtige plaats is, groeien er moeras- en oeverplanten als gele lis, bitterzoet, glidkruid en harig wilgenroosje.

12. Vogelkijkhut

De vogelkijkhut staat aan de eendenplas die rijk is aan watervogels. In de bomen overnachten aalscholvers, in de winter vaak meer dan 100. Ook de ijsvogel en vele soorten eenden kunt u hier regelmatig zien. Op de eilandjes broeden blauwe reigers, wilde ganzen en aalscholvers en sinds 2004 ook lepelaars. Dat we de zeldzame lepelaar hier kunnen bewonderen (vooral april-juni) is uniek. Wilt u na gebruik de luiken weer sluiten?

december 2012